

Kod röd

Med kaffekoppen i ena handen famlar jag med den andra i min jackficka. Bara ett par näsdukar. Typiskt också. Stressen bubblar i mig, jag känner hur hjärtat börjar slå fortare. Bakom mig hör jag ytterdörren öppnas och snor runt.

- De här kanske är bra att ha?

Anna ler åt mig och med mina lediga hand fångar jag bilnycklarna. Jag höjer kaffekoppen till tack och kliver in i bilen. Några minuter senare har jag lämnat det lilla huset bakom mig och anslutit mig till strömmen av trafikanter på motorvägen, som reser mot den rosa, sakta uppåtgående morgonsolen.

Karl stänger sitt skåp med en smäll. Han kränger på sig den gröna ryggsäcken som matchar uniformen perfekt. Själv har jag inte ens tagit på mig mina stövlar.

- Du, framöver kommer vi behöva vara på helspänn, säger han med ett menande ögonkast. Order från chefen.

På helspänn? Vi är ju alltid på helspänn. Mödosamt trycker jag i den ena foten i stöveln. Sedan tar jag den andra. Karl fortsätter:

- Alltså, betydligt mer på helspänn än vanligt.

Han ger mig en blick. Jag ser att han förstår vad jag nyss tänkte.

- Tydligen har det varit flera gränskränkningar bara den här månaden. Nu börjar de bli irriterade nere i Stockholm.

Jag tar på mig jackan, kränger på mig ryggsäcken och hänger på mig geväret som står lutat mot skåpet. Karl säger inte vilka *de* är, men båda vet vilka han syftar på och båda vet att båda vet.

- Okej?

Jag ger Karl den bekräftande nick han är ute efter, sedan lägger jag handen på dörrhandtaget och försöker ignorera den ilning av kyla som sprider sig längs min underarm. Därefter öppnar jag dörren.

Den kalla vinterluften slår mot mitt ansikte. Kinderna bränner och jag önskar att jag haft den mössa som ligger kvarglömd på hatthyllan hemma i huset. Framför oss breder den frusna ödemarken ut sig. Oändliga vidder täckta av lavar och ljung sträcker sig ända bort mot horisonten och möter solen som strålar från en klar himmel. Vi börjar gå över den hårda tundran. Karl och jag, i perfekt takt. Vi möter ett annat par, i identiska gröna uniformer, med emblemet på bröstet. Två gyllene, korsade svärd på en blå bakgrund. De nickar kort åt oss. De är så unga. Inte mycket äldre än tjugo någon av dem. Ändå är den hårda blicken i deras ögon samma som hos någon som sett de senaste årtiondenas stora, omvälvande händelser. Det är något tragiskt över det. Vad är det för en värld...

- Hallå?

Karl avbryter mig i mina funderingar. Den kastanjebruna luggen som sticker ut under den gröna mössan liknar inget annat runt oss; de krokiga träden i en dunge bredvid oss är nakna sedan länge. En ånga sprider sig i luften när han andas.

- Ja?

Karl frågar vad jag höll på med, vad jag funderade på. Jag svarar något undvikande och han påminner om att vara på helspänn. Jag svarar kort att jag visst är på helspänn men tänker samtidigt att hur skulle han veta det. Sedan frågar jag vad det var han ville säga från första början.

- Här, säger Karl. Det jag sa var att det var här, som de tog sig över. Republikflyktingarna. Jag ser mig omkring. Platsen är inget särskilt, några lavar som växer i fläckar på den stelfrusna marken. Några stenar i ett röse. Karl berättar att de som hade ansvar för denna sträcka inte jobbar kvar längre. Omplacerade. Det är vad Karl säger. Han beskriver dem - jag minns den ene, han brukade stå före mig i matkön. Kort, rödhårig. Alltid med en glimt i ögonen. Nu, borta. Omplacerad. Jag ruskar på huvudet. Vi fortsätter gå genom flera områden. För det mesta går vi under tystnad, men ibland diskuteras något chefen sagt på sistone eller som vi sett på nyheterna. Alltid med väl valda ord, förstås. Man vet ju aldrig vem som lyssnar. Eller jo, det gör vi ju. Det är det som är grejen.

Utmattad efter marschen har jag stannat, med händerna på knäna. Karl är inte lika trött som jag och mycket mer uppmärksam. Han ser skuggan långt innan jag ser den. Efter en snabb rörelse från hans sida hörs ett skott eka genom ödemarken. Han ger mig ett menande ögonkast. Tillsammans småspringer vi fram.

Djuret som Karl fällt är stort. Hårigt och med långa betar. Därifrån vi stod hade man verkligen kunnat tro att det var en människa. Det är konstigt, det där. Att man aldrig vänjer sig, trots dag ut och dag in. Vi lämnar djuret, medan lavarna runtomkring sakta färgas röda.

Timmarna går, enformiga. Tankarna virvlar i mitt huvud, vägrar släppa taget. Vi blev så överrumplade. Om besten varit en människa och vi varit några sekunder för sena... Jag ruskar på huvudet, tänker inte klart tanken. Till slut är det dags att äta. Jag och Karl slår oss ned på varsin sten med våra matlådor. Det är samma mat varje dag. En grå sörja med klumpar i. Det har varit mycket om maten på nyheterna de senaste månaderna. Tydligt var det dålig skörd och missväxt i de sydöstra regionerna i somras. Nu råder matbrist, priserna är uppressade och det börjar bli oroligt bland folket. Det har chefen berättat om under de senaste arbetssammanträdena.

Efter lunchen fortsätter vi vår marsch. Under den tidiga eftermiddagen börjar solen bli rödare och sjunker allt längre ned. Skuggorna på marken blir längre och längre. Vi kommer fram till en spegelblank fjällsjö; samma sjö som markerar slutet på vår runda och att det är dags att vända tillbaka. Runt sjön växer ljung och lavar, samma eviga ljung och lavar som växer över hela denna karga värld. De speglas i vattnet. Den röda solen lyser ur sjöns mörka djup, som om ett troll hade sin håla på sjöns botten och har öppnat sin runda dörr så att det röda ljuset från den glimmande förmögenheten gömd där sprider sig uppåt.

Vi vänder om, trampar tillbaka, samtidigt som den röda solen försvinner bakom horisonten och dagen övergår i natt.

Vi börjar närma oss basen. I det tunga mörkret kan jag knappt urskilja dess konturer, trots att den med sin storlek borde torna upp sig framför oss. Mina kinder brände förut. Nu känner jag dem inte alls. Vi är bara några hundra meter bort när Karl säger att han måste uträtta sina behov.

- Du behöver inte vänta, fortsätt du! ropar han.

Jag är glad att få fortsätta. Efter ytterligare några steg kan jag äntligen urskilja den lilla dungen ett stenkast bort framme till vänster. Nu fantiserar jag om den varma bilen. Att få skumpa fram på vägen, att komma hem till huset och att vara med Anna och barnen. En kopp kaffe och... Ett ljud. Jag spärrar upp ögonen. Spanar omkring. Efter några sekunders irrande faller min blick på dungen. Jag hajar till. En mörk siluett avtecknar sig mot de kala träden. En bil. Några mörka skepnader rör sig omkring den. Jag tar några försiktiga steg i riktning mot dungen. Nu ser jag vad det är frågan om. En pappa bär på ett barn. En mamma håller ett äldre barn i handen och har en resväska i den andra. Båda föräldrarna har ryggsäckar på ryggarna. De tittar sig omkring. Deras nervösa, flackande sätt smittar av sig på mig. Jag vänder mig om. Karl är inte färdig än. Jag vänder mig tillbaka och stelnar till. Jag har fått ögonkontakt med mamman. Ser rakt in i de bruna ögonen. Det är det enda som existerar. Hennes skräckslagna blick. Ögonen som irrar runt men ändå inte tappar mig för en sekund. Hon har stannat upp, munnen gapar slapt. Pappan stökar fortfarande runt bilen. Drar i väskor, kikar in genom bilens fönster och försöker hyssja barnet han har på axeln. Han lutar sig mot mamman, ska viska något i hennes öra. Ser att mamman står alldeles stilla. Vänder sig om, oändligt sakta. Möter min blick. Pappan stryker frenetiskt det lilla barnet över huvudet med ena handen, vrider på huvudet och ger mamman ett snabbt ögonkast. Mamman, som ännu inte vikit bort med blicken. Med en kraftansträngning viker jag undan och vänder mig om. Karl börjar snart bli klar. Jag vänder mig tillbaka. Hajar till – familjen är inte kvar. Sedan ser jag dem. Under de få sekunder jag vände mig bort har familjen hunnit springa flera meter, mot gränsen. Nu har de stannat upp. Den bärbara radion på mitt bröst bränner. Hjärtat dunkar i bröstet, som om det var jag som försökte ta mig över och inte tvärtom. Karls rop skär genom den tunga tystnaden.

- Har du inte kommit längre?

Jag flackar med blicken mellan personerna framför mig. Det lilla barnet. Det stora barnet. Pappan. Och så mamman. Tänker på Anna och på barnen. På de fina stunderna. På hur lätt allt det skulle kunna vara borta. Som om jag var en betraktare som står några meter bort ser jag hur jag, oändligt långsamt, för den bärbara radion till munnen. Trycker in knappen. Känner min andedräkt bilda ett moln när jag viskar orden in i radion.

- Kod röd, kod röd. Pågående gränskränkning. Jag upprepar: Pågående gränskränkning.